

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Tomana a členov senátu JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Mariána Jarábka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 21. júla 2010 v trestnej veci odsúdeného **Mgr. G. H.**, pre prečin neuposlušnutia rozkazu podľa § 393 ods. 1 Tr. zák. o jeho dovolaní, ktoré podal prostredníctvom zvoleného obhajcu proti uzneseniu Vyššieho vojenského súdu v Trenčíne, sp. zn. 5 To 30/2008, zo dňa 24. februára 2009, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie Mgr. G. H. **s a o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Vojenského obvodového súdu v Prešove, sp. zn. 1 T 24/2007, zo dňa 27. augusta 2008, bol bývalý npor. Mgr. G. H. uznaný za vinného z prečinu neuposlušnutia rozkazu podľa § 393 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že :

dňa 31. októbra 2006 v čase o 07.00 hod. v P. ako vyšetrovateľ Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru P. nenastúpil do služobnej pohotovosti v zásahovej skupine Okresného riaditeľstva Policajného zboru P., ktorú mal vykonávať do 19.00 hod. toho istého dňa, a do ktorej bol určený na základe rozkazu riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru

v P. č. 50 č. p. : ORP-444/VO-2006 zo dňa 21. septembra 2006 a plánu služieb
č. p. : ORP-72-30/JKP-2006 zo dňa 2. októbra 2006, s ktorými bol riadne a včas oboznámený.

Za to mu bol podľa § 393 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložený peňažný trest vo výške 6 000 Sk (šesťtisíc korún).

Pre prípad, že by výkon peňažného trestu bol úmyselne zmarený, vojenský obvodový súd mu podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. uložil náhradný trest odňatia slobody v trvaní jedného mesiaca.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie Mgr. G. H.

Vyšší vojenský súd v Trenčíne uznesením sp. zn. 5 To 30/2008 zo dňa 24. februára 2009, odvolanie menovaného zamietol podľa § 319 Tr. por.

Okresný súd v Prešove (ako nástupnícky súd zrušeného Vojenského obvodového súdu v Prešove) dňa 7. júna 2010 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie Mgr. G. H., ktoré podal prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. B. B. proti uzneseniu Vyššieho vojenského súdu v Trenčíne, sp. zn. 5 To 30/2008, zo dňa 24. februára 2009.

Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa dňa 3. mája 2010.

V jeho písomných dôvodoch dovolateľ uviedol, že dovolanie podáva proti citovanému uzneseniu Vyššieho vojenského súdu v Trenčíne z dôvodu, že toto je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku pri súčasnom nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia – konkrétne ustanovenia § 48 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. ako to predpokladá ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Nepopiera skutočnosť, že dňa 31. októbra 2006 ako vyšetrovateľ ÚJKP Okresného riaditeľstva Policajného zboru v P. nenastúpil do služobnej pohotovosti v zásahovej skupine Okresného riaditeľstva Policajného zboru P., popiera však, že by úmyselne nevykonal rozkaz, nakoľko takýto rozkaz od nikoho zo svojich nadriadených neobdržal.

Na zhromaždení vyšetrovateľov konanom dňa 20. októbra 2006 verejne a nahlas sa vyjadril, že ako vyšetrovateľ nebol školený na službu v zásahovej jednotke a preto do takejto služby nastúpiť nemôže. Bol pritom len oboznámený s tým, že je určený do takejto služby, avšak nebolo to formou rozkazu. Ten mu nebol vydaný ani len ústne. Jeho priamy nadriadený mu mal vydať rozkaz a postupovať v súlade s ustanovením § 48 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. Mal mu vydať rozkaz v písomnej forme, čo sa však nestalo.

Prvostupňový ani druhostupňový súd sa nevysporiadali s jeho argumentáciou a síce, ak mu bol vydaný rozkaz, kto, kedy a za akých okolností mu tento rozkaz vydal. Počas celého konania nebolo preukázané, že by od niekoho dostal rozkaz, ktorý nesplnil.

V uvedený deň riadne nastúpil do práce, vykonával si povinnosti vyšetrovateľa. Pri telefonickom rozhovore s operačným dôstojníkom tomuto uviedol, že ak mu bude vydaný rozkaz, do služby nastúpi. Záznam z tohoto rozhovoru navrhol pripojiť ako dôkaz, čo vykonané nebolo.

Rozkaz riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru P. zo dňa 21. septembra 2006 č. 50 č. p. : ORP-444/VO-2006 nikde nespomína meno, ani jeho hodnosť, je rozkazom vydaným niekomu inému, aby ten zabezpečil služby. Pritom všetkom plán služieb zo dňa 2. októbra 2006 nikde neuvádza meno npor. G. H., ale kpt. H., čiže inú osobu.

Odvolačí súd vo svojom rozhodnutí považuje za preukázané skutočnosti, ktoré však preukázanými nie sú. Svoje rozhodnutie opiera o detaily vytrhnuté z kontextu, ignorujúc závažné skutočnosti svedčiacie v jeho prospech. V napádanom rozhodnutí uvádza, že pplk. Č. mu vydal rozkaz nastúpiť do zásahovej skupiny, čo však pri jeho výsluchu nebolo

potvrdené. Taktiež sa konštatuje, že rozpis služieb je uvedený ako príloha č. 1 k plánu služieb č. p. : ORP-72-30/OVK-2006 a obsahuje podpisovú doložku, čo je vyslovená nepravda, pretože na dokumente sa nijaká podpisová doložka nenachádza. Predmetný rozpis služieb pritom sám o sebe nie je žiadnym rozkazom, pretože nemá potrebné náležitosti, lebo v ňom de facto ide o prevelenie k inej zložke polície.

Zásahová skupina ako taká má úplne inú náplň práce ako vyšetrovateľ, ktorý má vykonávať vyšetrovacie úkony. Ako to vyplýva z jej názvu, má zasahovať proti páchatel'om trestnej činnosti. Na takúto činnosť a zásahy nebol nikdy vyškolený. Na používanie zásahových rozbušiek a brokovníc, ktoré sú súčasťou vybavenia zásahových skupín je potrebné špeciálne školenie a výcvik, ktoré on neabsolvoval.

Rozporuplnou sa javí i skutočnosť, že v jednej časti rozhodnutia odvolací súd uvádza, že rozpis služieb bol vydaný mjr. D. a následne, že tento reprezentuje vôľu pplk. Č., ktorý však vo svojej výpovedi v celosti popiera. Mjr. D. pritom ako svedok vypočutý nebol. Pplk. Č. je svojprávnou osobou a rozkaz, ktorý je prejavom vôle, by dokázal prejaviť sám, resp. nemal by dôvod vydanie rozkazu vo svojej svedeckej výpovedi popierať. Z tejto logickej konštrukcie vyplýva, že keď pplk. Č. popiera vydanie rozkazu dovolateľovi, tak takýto rozkaz vydaný nebol a nemôže byť uznaný za vinného z neuposlúchnutia nevydaného rozkazu.

Definícia rozkazu, ktorú vykonštruoval odvolací súd je právny nezmysel. Tento súd tiež bezprecedentne zmenil predmet dokazovania a nerešpektoval preukázaný skutkový stav.

Okrem toho dovolateľ namieta aj vady konania, ktoré namietal počas konania a ktoré súd bez odôvodnenia ignoroval. Konkrétne namieta zákonnosť výsluchu svedka orgánmi Inšpekcie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky dňa 6. februára 2007, nakoľko v tomto štádiu už bol podozrivý, totožnosť skutku, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie, namietal aj obsah uznesení o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, pretože skutok uvedený v uzneseniach nie je totožný s obsahom a významom rozkazu č. 50/2006, z ktorého neuposlúchnutia bol obvinený.

Celá vec sa javí tak, že odvolací súd, ktorý zrušil pôvodný oslobodzujúci rozsudok Obvodového vojenského súdu v Prešove a vec mu vrátil na nové konanie závažným spôsobom ignoroval skutkové okolnosti, nesprávne vyhodnotil vykonané dokazovanie, nevykonal dokazovanie, ktoré navrhoval a dospel k nesprávnemu záveru, že skutku kladeného mu za vinu obžalobou sa dopustil.

Dovolateľ navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 386 Tr. por. zrušil napádané uznesenie a vec vrátil na doplnenie dokazovania a ďalšie rozhodnutie podľa § 388 Tr. por. s tým, aby vec bola prikázaná inému sudcovi.

Okresný súd Prešov takto podané dovolanie v zmysle § 376 Tr. por. doručil na vyjadrenie Vojenskému obvodnému prokurátorovi v Prešove. Ten vo svojom vyjadrení navrhol dovolanie odmietnuť v zmysle § 382 písm. c/ Tr. por. Podľa názoru prokurátora v dovolaní sa len opakujú dôvody odvolania podaného proti rozsudku Vojenského obvodového súdu v Prešove zo dňa 27. augusta 2008, s ktorými sa Vyšší vojenský súd v Trenčíne v uznesení zo dňa 24. februára 2009 zákonným spôsobom vysporiadal.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho v prvom rade preskúmal, či dovolanie spĺňa všetky procesnoprávne podmienky, ako ich stanovuje Trestný poriadok. Zistil, že podané dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 Tr. por.). Splnené boli aj ďalšie náležitosti uvedené v §§ 372, 373, 374 Tr. por.

Zároveň však dovolací súd zistil, že podané dovolanie treba odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por., pretože nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Dovolateľ ako jediný dovolací dôvod uvádza ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., pretože podľa jeho názoru rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na nesprávnom

právnom posúdení skutku pri súčasnom nesprávnom použití hmotnoprávneho predpisu – konkrétne § 48 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z.

Tento dovolací dôvod potom v podrobnostiach opiera v argumentačnej časti dovolania vzájomne sa prelínajúcimi námietkami, v ktorých napáda :

a/ nedostatočne zistený skutkový stav, v rámci toho nevykonanie úkonov, ktoré navrhoval a ktoré boli súdmi zamietnuté (napr. zabezpečiť záznam z jeho rozhovoru s operačným dôstojníkom Okresného riaditeľstva Policajného zboru P.; vypočuť svedka mjr. Mgr. M. M.)

b/ procesné pochybenia v postupe povereného príslušníka Policajného zboru, ktorý vykonával vyšetrovanie, ktoré mali súdy ignorovať (vady v uznesení o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia z hľadiska skutkového znenia, ktoré podľa neho nezodpovedá povahe rozkazu riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v P. č. 50 č. p. : ORP-444/VO-2006; nezákonnosti pri jeho výsluchoch v procesnom postavení svedka a potom obvineného)

c/ nesprávny spôsob hodnotenia dôkazov odvolacím súdom a to tak listinných dôkazov ako aj svedeckých výpovedí

d/ nesprávny právny záver ustálený súdmi v tej podobe, že písomné dokumenty uvedené v skutku (rozkaz riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru P. a plán služieb) považovali za rozkaz v zmysle skutkovej podstaty prečinu podľa § 393 ods. 1 Tr. zák.

Pokiaľ ide o dovolacie námietky ako sú vyššie konkretizované v bodoch a/ až c/, týmito sa dovolací súd z vecného hľadiska nemôže zaoberať, nakoľko presahujú rámec dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Tento dovolací dôvod zákonodarca podľa jeho znenia určil výlučne za účelom nápravy prípadných právnych pochybení vo veci samej, pokiaľ tieto pochybenia spočívajú v právnom

posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva. Neumožňuje však preskúmať skutkové zistenia, procesné postupy ani spôsob hodnotenia dôkazov súdmi.

Z týchto dôvodov dovolací súd sa námietkami tejto povahy v ďalšom nemôže zaoberať.

Má však povinnosť z vecného hľadiska zaoberať sa námietkou dovolateľa, že súdy prijali nesprávny právny záver, keď ustálili, že sa dopustil prečinu neuposlúchnutia rozkazu podľa § 393 ods. 1 Tr. zák. a odsúdili ho na peňažný trest vo výške 6 000 Sk, hoci on žiadny rozkaz, ktorý by sa týkal jeho osoby nedostal.

Zhodným spôsobom sa dovolateľ obhajoval v priebehu celého trestného konania. Zdôrazňoval, že dokumenty uvedené v skutkovej vete v odcudzujúcich rozhodnutiach neboli určené jeho osobe, jemu samotnému nikto žiadny rozkaz nevydal a to v písomnej ani ústnej forme. Tieto dokumenty vzhľadom na ich povahu nemožno považovať za rozkaz, ako to chápe skutková podstata tohto trestného činu.

Po vykonanom dokazovaní Vojenský obvodový súd v Prešove akceptoval tieto argumenty Mgr. G. H. a rozsudkom sp. zn. 1 T 24/2007, zo dňa 20. februára 2008, ho spod obžaloby obvodného prokurátora oslobodil podľa § 285 písm. b/ Tr. por.

Na základe odvolania obvodného prokurátora Vyšší vojenský súd v Trenčíne uznesením sp. zn. 5 To 10/2008, zo dňa 14. mája 2008, podľa § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por. predmetný rozsudok zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil prvostupňovému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Vyslovil opačný názor na výklad pojmu „rozkaz“, ktorý podrobne odôvodnil vo svojom rozhodnutí. Vyplýva z neho, že rozkaz riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v P. č. 50 č. p. : ORP-444/VO-2006 zo dňa 21. septembra 2006 a plán služieb č. p. : ORP-72-30/JKP-2006 zo dňa 2. októbra 2006, vyšší vojenský súd považuje za relevantný prejav vôle nadriadeného

adresovaný Mgr. G. H., ktorého nesplnenie zakladá trestnú zodpovednosť menovaného za prečin neuposlušnutia rozkazu podľa § 393 ods. 1 Tr. zák.

Na základe takto vysloveného právneho názoru vyšším vojenským súdom Vojenský obvodový súd v Prešove rozsudkom zo dňa 27. augusta 2008 uznal Mgr. G. H. za vinného z predmetného prečinu a odsúdil ho na peňažný trest vo výške 6 000 Sk. Súčasne mu pre prípad, že by bol výkon peňažného trestu zmarený podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. uložil náhradný trest odňatia slobody v trvaní jedného mesiaca.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie Mgr. G. H. s rovnakou argumentáciou, akú použil v dovolaní.

Vyšší vojenský súd v Trenčíne uznesením sp. zn. 5 To 30/2008 zo dňa 24. februára 2009, odvolanie Mgr. G. H. zamietol podľa § 319 Tr. por.

Vo svojom rozhodnutí na str. 7 – 8 odmietol argumentáciu dovolateľa ako nesprávnu a nezodpovedajúcu skutočnému stavu veci. Správne a v súlade so zistenými skutočnosťami poukázal na to, že plán služieb policajtov ÚJKP Okresného riaditeľstva Policajného zboru P. v zásahovej skupine Okresného riaditeľstva Policajného zboru P. na mesiac október 2006 zo dňa 2. októbra 2006, č. p. : ORP-72/30/JKP-2006, spracoval mjr. J. D. a odsúhlasil ho pplk. Ing. S. Č. – riaditeľ ÚJKP Okresného riaditeľstva Policajného zboru P., tento obsahuje aj prílohu, v ktorej sú všetky relevantné skutočnosti a údaje špecifikované. Tento plán s podrobným rozpisom služieb jednotlivých vyšetrovateľov pritom je len konkretizáciou rozkazu riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru P. č. 50 č. p. : ORP- 444/VO-2006.

Dovolací súd sa s takto vysloveným právnym názorom Vyššieho vojenského súdu v Trenčíne, vrátane ďalších právnych úvah a argumentov obsiahnutých v jeho rozhodnutí v plnom rozsahu stotožňuje a osvojuje si ho.

Námietky dovolateľa, v ktorých hodnotí právny názor vyslovený Vyším vojenským súdom v Trenčíne ako nezmysel, považuje dovolací súd za neadekvátne.

Rozkaz v ozbrojených zločkách je prejav vôle oprávňujúci nadriadených zaväzovať podriadených určitým spôsobom konať alebo sa určitého konania zdržať, ako na to správne poukázal vyšší vojenský súd.

Celá chronológia právnych skutočností spojených so zabezpečením účasti vyšetrovateľov ÚJKP Okresného riaditeľstva Policajného zboru v P. v zásahových skupinách v októbri 2006 dokazuje, že Mgr. G. H. bola priamo a bez akéhokoľvek sprostredkovania prejavená vôľa jeho nadriadeného – riaditeľa ÚJKP Okresného riaditeľstva Policajného zboru v P. (v ktorej organizačnej súčasti bol služobne zaradený) pplk. Ing. S. Č., aby dňa 31. októbra 2006 vykonal službu v takejto skupine a to minimálne na porade dňa 20. októbra 2006.

Z listinných i svedeckých dôkazov síce vyplýva, že Mgr. G. H. bol s aktualizovaným plánom služieb v zásahovej skupine č. p. : ORP-72-30/OVK-2006 oboznámený už skôr (je aj ním podpísaný ako ostatnými vyšetrovateľmi, avšak nie je uvedený dátum podpisu), preukázateľne však na mesačnom vyhodnotení dňa 20. októbra 2006, ktoré viedol sám riaditeľ ÚJKP Okresného riaditeľstva Policajného zboru v P. pplk. Ing. S. Č. tento prítomným vyšetrovateľom jednak oboznámil rozkaz riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v P. č. 50/2006 o bezpečnostných opatreniach na zabezpečenie posilnenia výkonu služby na Obvodnom oddelení Policajného zboru podľa obsahu zápisnice z tejto porady bol prerokovaný aj plán služieb č. p. : ORP-72-30/OVK-2006 (diskutovali o ňom mjr. G., kpt. Š., mjr. L.). Z prítomných jedine Mgr. G. H. prehlásil, že dňa 31. októbra 2006 do služby nenastúpi. Podľa svedeckej výpovede pplk. Ing. S. Č. to menovaný viacej nekomentoval, na čo ho sám svedok upozornil, že je povinný splniť rozkaz riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru P. a je povinný do služby v zásahovej skupine nastúpiť.

Prejav vôle riaditeľa ÚJKP Okresného riaditeľstva Policajného zboru v P. pplk. Ing. S. Č. daný dovolateľovi teda bol jasný a adresný.

Všetky úvahy obsiahnuté v dovolaní na túto tému sú nepresné a nerešpektujúce skutočný stav vecí.

Ak Mgr. G. H. bol oboznámený rovnako ako ostatní vyšetrovatelia s týmito dokumentami, ak priamo na porade dňa 20. októbra 2006 prehlásil, že do služby nenastúpi, a na toto prehlásenie ho jeho nadriadený upozornil, že je povinný splniť rozkaz riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru P. a tiež povinný do služby nastúpiť, napriek tomu do služby nenastúpil, niet žiadnych pochybností, že sa týmto konaním dopustil prečinu neuposlušnosti rozkazu podľa § 393 ods. 1 Tr. por., ako to správne ustálil Vyšší vojenský súd v Trenčíne v napadnutom rozhodnutí.

Neprijateľná pre dovolací súd je aj argumentácia dovolateľa, že odvolací súd porušil § 48 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníka Policajného zboru, ktorý vlastne s posudzovaným prípadom nemá žiadnu súvislosť.

Toto ustanovenie upravuje postup nadriadeného, ak vydal rozkaz, príkaz, nariadenie, alebo pokyn, ktorý je v rozpore so všeobecne záväzným predpisom a policajt ho na to upozorní.

V danom prípade nebol rozkaz riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v P. č. 50 č. p. : ORP-444/VO-2006 z 21. septembra 2006 ani plán služieb č. p. : ORP-72-30/JKP-2006 v rozpore so všeobecne záväzným predpisom a preto použitie tohoto ustanovenia nie je na predmetnú trestnú vec aplikovateľné.

Na takéto pochybenie neupozorňoval ani dovolateľ, svoje rozhodnutie nenastúpiť do služby podľa výpovedí svedkov pplk. Ing. S. Č. a pplk. Ing. A. M. iba v stručnosti oznámil, nekomentoval to a preto nadriadený ani nemal prečo postupovať podľa § 48 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z., keďže žiadny podnet od dovolateľa k takémuto postupu v rozhodnom čase neobdržal.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že neboli splnené zákonné podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci dovolanie Mgr. G. H. odmietol podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Poučenie : Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 21. júla 2010

JUDr. Pavol T o m a n, v. r.

predseda senátu

Vypracoval : JUDr. Marián Jarábek

Za správnosť vyhotovenia : Alžbeta Kóňová